

ΔΥΣΦΛΕΚΤΟ ΑΡΓΟ: ΑΝΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΦΛΟΓΕΣ

Αρθρογράφος: Άρης Γλυκός
Μέλος Γραμματείας του ΣΕΔ

Το πετρέλαιο αποτελεί θεμέλιο της παγκόσμιας οικονομίας τροφοδοτώντας μεταφορές, βιομηχανία και ενέργεια. Παράλληλα, οι γεωπολιτικές εξελίξεις με την εισβολή της Ρωσίας και τις συνεχόμενες και αυξανόμενες εντάσεις στην Μέση Ανατολή ενισχύουν κινδύνους στην εφοδιαστική αλυσίδα αλλά και στην προσφορά του πετρελαίου, με αποτέλεσμα η τιμή του να καθορίζεται σε σημαντικό βαθμό από τα πιο πρόσφατα γεγονότα.

Εντάσεις στην Μέση Ανατολή

Μια σημαντική μεταβλητή στην εξίσωση της τιμής του πετρελαίου -και πιθανότατα η πιο ουσιαστική- είναι η εξέλιξη των εντάσεων μεταξύ Ιράν και Ισραήλ. Συγκεκριμένα, το Ισραήλ έχει πραγματοποιήσει αντεπιθέσεις σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις του Ιράν. Στόχο αποτέλεσαν και αμυντικά συστήματα εναέριας ασφάλειας τα οποία προστάτευαν ενεργειακές και πυρηνικές υποδομές του Ιράν. Το Ισραήλ λοιπόν, παρότι απέφυγε να επιτεθεί σε υποδομές παραγωγής πετρελαίου δήλωσε ξεκάθαρα ότι στο μέλλον θα μπορούσε να το πραγματοποιήσει με μεγάλη ευκολία. Παράλληλα, υπάρχουν στοιχεία για ειρηνευτικές συζητήσεις και με την Χεζμπολάχ με πρωτοβουλία του Μπενιαμίν Νετανιάχου. Οι εξελίξεις αυτές προς το παρόν καθησύχασαν τις αγορές με αποτέλεσμα οι τιμές να σημειώσουν πτώση με τάσεις σταθεροποίησης.

Ένα ακόμα σημαντικό στοιχείο το οποίο καθησυχάζει τους αναλυτές είναι το γεγονός ότι ακόμα και αν εξελιχθεί η ένταση στην Μέση Ανατολή σε γενικευμένο πόλεμο μεταξύ του Ιράν - και τους συμμάχους του - και του Ισραήλ, ο OPEC είναι ικανός να καλύψει εξ ολοκλήρου την προσφορά πετρελαίου του Ιράν που ανέρχεται σε 2 εκατ. βαρέλια ημερησίως αφού μπορεί να παράξει μέχρι και 6 εκατ., ενώ μόνο η Σαουδική Αραβία έχει την δυνατότητα να παράξει τα 3 εκατ. εξ αυτών. Επομένως, ακόμα και αν βραχυπρόθεσμα δημιουργηθεί έλλειψη στην αγορά αυτή θα καλυφθεί άμεσα.

ΠΗΓΕΣ (1):

Petrol and food prices will fall thanks to oil glut, says World Bank, The Guardian, <https://www.theguardian.com/business/2024/oct/29/petrol-food-prices-oil-glut-world-bank-china>

Oil Prices Steady with Shrinking U.S. Inventories Following Recent Losses, PUNE.NEWS, https://pune.news/industry/oil-prices-steady-with-shrinking-u-s-inventories-following-recent-losses-259554/#google_vignette

Πορεία της προσφοράς και της ζήτησης του πετρελαίου

Ο OPEC+ αναμένεται να άρει περιορισμούς που έθεσε στα μέλη του αναφορικά με την προσφορά που μπορούν να διαθέσουν. Συγκεκριμένα, θα υπάρχει μια σταδιακή προσθήκη 180.000 βαρελιών ημερησίως, η οποία θα ξεκινήσει τον Δεκέμβριο. Με πρωτοστατούσα την Κίνα η οποία αντιμετωπίζει σημαντικά οικονομικά προβλήματα τα οποία συνεχίζουν να μαστίζουν την οικονομία της ακόμα και μετά από ένα πακέτο βοήθειας από την κυβέρνηση, αναμένεται σημαντική μείωση στην ζήτηση σύμφωνα με αναλύσεις τόσο από την Παγκόσμια Ένωση Ενέργειας (International Energy Association) όσο και από τον OPEC για το 2025, με τον τελευταίο να πραγματοποιεί την τρίτη συνεχή αρνητική αναθεώρηση.

Αντίρροπα λειτούργησε η αναφορά της κυβέρνησης των Η.Π.Α. ότι η ποσότητα του αργού πετρελαίου στις αποθήκες της μειώθηκε κατά μισό εκατομμύριο βαρέλια, όπως ανακοινώθηκε στις 25 Οκτωβρίου, αντίθετα με τις εκτιμήσεις των αναλυτών που ανέμεναν αύξηση κατά 2 εκατομμύρια. Τα επόμενα στοιχεία αναμένεται να ανακοινωθούν την επόμενη εβδομάδα και θα είναι ακόμα πιο σημαντικά καθώς θα δείξουν αν η μείωση συνεχίζεται.

Ένα ακόμα στοιχείο το οποίο δεν πρέπει να παραλειφθεί είναι το ότι η Σαουδική Αραβία στοχεύει να ανακτήσει ένα μερίδιο της αγοράς από την Ρωσία ακόμα και αν αυτό μειώσει σημαντικά τις τιμές απομακρύνοντας την και άλλο από τον ανεπίσημο στόχο της, των \$100 ανά βαρέλι. Μια αποφασιστική κίνηση από την Σαουδική Αραβία θα δημιουργούσε σημαντικές πιέσεις στην τιμή αλλά και σε όλες τις χώρες που εξάγουν πετρέλαιο, ακόμα και σε αυτές που ανήκουν στον OPEC. Επιπλέον, θα συνέβαλλε και στην επιτάχυνση της λήξης της εισβολής της Ρωσίας, η οποία δεν θα μπορούσε να συνεχίσει με ευκολία τον πόλεμο αν δεν είχε τα απαραίτητα κεφάλαια, ένα σημαντικό μέρος των οποίων προέρχεται από την πώληση πετρελαίου.

ΠΗΓΕΣ (2):

Oil hovers at one-month low with supply drivers back in focus, Reuters,

<https://www.reuters.com/markets/commodities/oil-prices-steady-shrinking-us-crude-inventories-2024-10-30/>

Oil prices settle down on report of talks to end Lebanon war, Reuters,

<https://www.reuters.com/markets/commodities/oil-prices-edge-up-us-plan-refill-reserve-offers-support-2024-10-29/>

Oil Market Report - October 2024, IEA, <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-october-2024>

Λοιπές Επιπτώσεις

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, το πετρέλαιο είναι βασικός παράγοντας κάθε πτυχής της οικονομίας. Επομένως, η καθοδική αυτή τάση θα μπορούσε να επηρεάσει και τις τιμές των τροφίμων, με την Παγκόσμια Τράπεζα να αναμένει μείωση κατά 9% μόνο το 2024. Ταυτόχρονα, θα μπορούσαν να επηρεαστούν και οι τιμές των λοιπών εμπορευμάτων (commodities) με πολλά να αναμένεται να έχουν μείωση στην τιμή τους της τάξεως του 10%. Τα παραπάνω, αν επαληθευθούν, θα οφείλονται – εν μέρει – στην μεταβολή της τιμής του πετρελαίου.

Σύνοψη

Παρά τις εντάσεις στην γεωπολιτική σκακιέρα, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια στην προσφορά του πετρελαίου, τα οποία σε συνδυασμό με τις αναμενόμενες μειώσεις στην ζήτηση του για το 2025, δημιουργούν μια σταθερότητα στην αγορά του πετρελαίου με την τάση για μείωση των τιμών, ακόμα και αν υπάρχει σημαντική ένταση στις συνιστώσες που επηρεάζουν τις τιμές του πετρελαίου. Αυτή η κατάσταση υποδεικνύει ότι η αγορά του πετρελαίου διατηρεί μια ευρύτερη ανθεκτικότητα παρά τις όποιες πιέσεις και οι τιμές αναμένεται να κινηθούν χαμηλότερα.

ΠΗΓΕΣ (3):

Israel Struck Iran Over the Weekend. Here's What Might Happen Next., SLATE, <https://slate.com/news-and-politics/2024/10/middle-east-news-israel-iran-strike-palestine-gaza-ceasefire-what-next.html>

Saudi Arabia ready to abandon \$100 crude target to take back market share, Financial Times, <https://www.ft.com/content/1d186f62-5941-4f9e-aef1-7d93a8a696cd>

How Saudi Oil Policies Could Cripple Russia's War Effort, OilPrice.com, <https://oilprice.com/Energy/Crude-Oil/How-Saudi-Oil-Policies-Could-Cripple-Russias-War-Effort.html>